

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.III.1.052/2023/9.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Bartkó Levente, a tanács elnöke
Dr. Varga Eszter, előadó bíró
Molnár Ferencné dr., bíró
Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla, bíró
Dr. Hornyák Szabolcs János, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2024. május 28.

Az ügy tárgya: rablás büntette és más bűncselekmény

Terhelt(ek): III. rendű

Első fok: Szegedi Járásbíróság, 5.B.404/2017/101., ítélet,
tárgyalás, 2019. január 31.

Másodfok: Szegedi Törvényszék, 2.Bf.1518/2019/52., ítélet,
nyilvános ülés, 2020. november 10.

Az indítvány előterjesztője: a III. rendű terhelt

Az indítvány iránya: a III. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a rablás büntette és más bűncselekmény miatt az I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a III. rendű terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt

elbírálva a Szegedi Járásbíróság 5.B.404/2017/101. számú és a Szegedi Törvényszék 2.Bf.1518/2019/52. számú ítéletét a III. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

[1] A Szegedi Járásbíróság a 2019. január 31-én kihirdetett 5.B.404/2017/101. számú ítéletével a III. rendű terheltet bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett kifosztás büntetésében [Btk. 366. § (1) bekezdés c) pont, (2) bekezdés b) pont]. Ezért őt mint többszörös visszaesőt 5 év 8 hónap fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre, 6 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy feltételes szabadságra nem bocsátható. A szabadságvesztés tartamába beszámította a III. rendű terhelt által előzetes fogvatartásban töltött időt. Rendelkezett a polgári jogi igényről és a bűnügyi költség viseléséről.

[2] Kétirányú fellebbezések alapján eljárva a Szegedi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2020. november 10-én meghozott 2.Bf.1518/2019/52. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a III. rendű terhelt vonatkozásában pontosította a beszámításra, a polgári jogi igényre és a bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezéseket. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét a III. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.

[3] A jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás lényege a következő:

- Az I. rendű terhelt a jelen cselekményt megelőzően már ismerte a sértettet, akiről tudta, hogy korábbi balesete következtében mozgásában korlátozott, a bal lába korábban eltört és nem gyógyult meg, emiatt mankóval nehézkesen közlekedik.
- Az I. rendű terhelt 2016. május 23. napján a délutáni órákban megjelent a sértettnél, aki egy konténerben lakott, azzal, hogy vele üzletet kíván kötni.
- Az I. rendű terhelt felajánlotta a lemerült állapotban lévő Sony Xperia típusú mobiltelefonját a sértett Komar típusú motorkerékpárja fejében, a sértett a cserébe beleegyezett.
- A motorkerékpár üzemképtelen volt, ezért az I. rendű terhelt közölte a sértettel, hogy a motorkerékpárt a helyszínre hívott ismerőseivel gépkocsival viteti el.
- Ezt követően az I. rendű terhelt telefonon értesítette a II. rendű és a III. rendű terheltet, hogy segítsenek neki gépkocsival elszállítani a motorkerékpárt, továbbá arról is tájékoztatta őket, hogy a sértettnél több értékesíthető vagyontárgya van, amelyeket el lehet tulajdonítani.
- A II. rendű és a III. rendű terhelt, miután az I. rendű terhelttől megtudták azt is, hogy a sértett mozgáskorlátozott, továbbá fűnyírója is van, közölték, hogy a helyszínre mennek azért, hogy az értékesebb műszaki cikkeket a sértettől eltulajdonítsák.

- Ezt követően az I. rendű terhelte elkérte a sértett kerékpárját, amivel a megbeszélés szerint a benzinkúthoz ment, ahol találkozott a gépjárművel odaérkező II. rendű és III. rendű terhelttel, akik a gépjárműbe helyezték a sértett kerékpárját, majd együtt a gépkocsival, az I. rendű terhelte útmutatása alapján a sértett által lakott konténerhez mentek.
- Miután a három terhelte a gépkocsival megérkezett, az autóval a kerítéssel körbevett konténer udvarán álltak meg. A sértett a lakókonténerben lévő ágyában feküdt, mellette volt elhelyezve a mankója.
- Az I. rendű terhelttel együtt a II. rendű és a III. rendű terhelte a lakókonténerbe bemenve egyértelműen látta a sértett egészségi állapotát, azt, hogy fogyatékosága miatt őket megakadályozni nem tudja a bűncselekmény elkövetésében, így ezt kihasználva a lakókonténerből kihozták, és a gépjárműbe rakták a sértett tulajdonát képező köszörűt, valamint 2 darab LK02 típusú rotátorhoz való gumikereket, összesen 12.000 forint értékben.
- A sértett mondta a terhelteknek, hogy ezeket a tárgyakat hagyják ott, de a válasz erre az volt, hogy „maradjál, nyomoréknak úgy sem kell”. A terheltek ezt követően a gépkocsihoz mentek, majd az elvett tárgyakat abba pakoló II. rendű és III. rendű terhelte felszólította az I. rendű terhelte, hogy hozza a gépkocsihoz a sértett ágya mellett elhelyezett fűnyírót is.
- Az I. rendű terhelte ezért a lakókonténerbe visszament, azonban a sértett látva, hogy a fűnyíróját is el akarja vinni, az ágyon ülve megfogta a fűnyírót, közben rákiabált az I. rendű terhelte, hogy ne vigye el.
- Az I. rendű terhelte ezt követően rángatni kezdte a fűnyíró fogóját azért, hogy a sértett engedje el, aki azonban belecsimpaszkodott abba, ennek következtében álló helyzetbe került. Mivel a sértett nem volt hajlandó a fűnyírót elengedni, az I. rendű terhelte az egyik kezével nyitott tenyérrel a sértettet a mellkasán meglökte, amitől az ágyra esett és a fűnyírót elengedte. A sértettnek sérülése nem keletkezett.
- Az I. rendű terhelte a 70.000 forint értékű fűnyírót így megszerezte és az udvaron álló gépkocsihoz vitte, ahol a II. rendű és III. rendű terhelte a fűnyírót a gépkocsiba helyezte.
- A gépkocsinál tartózkodó II. rendű és III. rendű terhelte nem látta, hogy az I. rendű terhelte a fűnyíró megszerzése érdekében a lakókonténerben a sértettel szemben erőszakot is alkalmazott.
- Ezt követően a lakókonténer ajtajában megjelent a sértett és azt kiabálta, hogy ha nem adják vissza a terheltek az értékeit, akkor telefonon értesíti a rendőrséget.
- Ezért az I. rendű terhelte ismét bement a lakókonténerbe, és a sértett mellényzsebéből kivette az 1.500 forint értékű, Alcatel típusú telefonját, a terhelttársainak átadta, majd a gépjárművel elhagyták a helyszínt.
- A három terhelte a sértettnek összesen 83.500 forint kárt okozott.
- A II. rendű és a III. rendű terhelte a sértettől eltulajdonított tárgyakat még aznap ismeretlen személynek értékesítette és a befolyt pénzből 2.000 forintot átadtak az I. rendű terhelte.

II.

[4] A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a III. rendű terhelte terjesztett elő felülvizsgálati indítványt tartalma szerint egyrészt a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja szerinti okból a minősítés megváltoztatása, és a büntetés enyhítése

érdekében, másrészt a bűnössége törvénysértő megállapítása miatt, ami a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjában írt oknak feleltethető meg.

[5] Kifejtette, hogy a tényállásban foglalt cselekményét a bíróság tévesen minősítette csoportosan elkövetettként, mivel a Btk. 459. § (1) bekezdés 3. pontja szerint a csoportos elkövetés csak akkor állapítható meg, ha legalább három elkövető van, azonban a kifosztás büntetében rajta kívül csak a II. rendű terheltet mondta ki bűnösnek a bíróság.

[6] A terhére rótt bűncselekmény törvényes minősítése esetén – Btk. 366. § (1) bekezdés c) pont – a büntetési tétel egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés lenne, szemben a csoportos elkövetés miatt kiszabható két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel.

[7] Sérelmezte továbbá, hogy a nyomozás során a sértett a fényképről történő felismerésre bemutatáson bizonytalan volt abban, hogy kik voltak az I. rendű terhelt társai, a szembesítésnél viszont már biztosan állította, hogy sem a II. rendű, sem a III. rendű terhelt nem volt jelen a cselekménynél. A bíróság pedig annak ellenére szavahihetőnek tartotta az I. rendű terheltet, hogy különböző tartalmú vallomásokot tett.

[8] Eljárási szabálysértésként hivatkozott arra, hogy több alkalommal terjesztett elő perújítási indítványt, melyeket a bíróság mindig elutasított, és ezen döntések meghozatalában olyan bíró is részt vett, aki az alapeljárásban is eljár.

[9] A felülvizsgálati indítvány kiegészítésében a III. rendű terhelt változatlanul kifogásolta, hogy közvetlen bizonyíték hiányában állapította meg a bíróság a bűnösségét, kizárólag az I. rendű terhelt hamis vallomását vette figyelembe, nem fedti a valóságot az, hogy megállapodott volna az I. rendű terhelttel a bűncselekmény elkövetésében, nem volt ott a cselekménynél.

[10] Sérelmezte, hogy a bíróság elutasította a tanúkihallgatásra irányuló bizonyítási indítványát, ezzel szerinte sérült a tisztességes eljáráshoz való joga.

[11] A Legfőbb Ügyészség BF.1193/2023/2. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta.

[12] Kifejtette, hogy az irányadó tényállás alapján az alapügyben eljáró bíróságok a III. rendű terhelt terhére rótt kifosztás büntetettét törvényesen minősítették csoportosan elkövetettnek. A tényállás szerint ugyanis a sértett sérelmére elkövetett bűncselekmény elkövetésében az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű terhelt, tehát három személy vett részt.

[13] A három terhelt közül a II. rendű és a III. rendű terhelt terhére rótt bűncselekmény jogi minősítése az eltérő tudattartalmukra vonatkozó ténymegállapítás miatt tér el az I. rendű terhelt terhére rótt bűncselekmény minősítésétől. Ennek a körülménynek azonban nincs kihatása a III. rendű terhelt terhére rótt kifosztás büntette csoportosan elkövetettségének megállapítására.

[14] Az indítvány ezen túlmenően a bíróságok bizonyítékokat értékelő tevékenységét támadta, ami felülvizsgálatot nem alapoz meg.

[15] Ezért indítványozta, hogy a Kúria a jogerős határozatot a III. rendű terhelt tekintetében hatályában tartsa fenn.

[16] A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 660. § (1) bekezdése szerint tanácsulésen bírálta el.

[17] A III. rendű terhelt felülvizsgálati indítványa nem alapos.

[18] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szemben jogi – nem ténybeli – kifogás lehetőségét biztosítja. Kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

[19] A felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás nem támadható [Be. 650. § (2) bekezdés], a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó. A jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható [Be. 659. § (1) bekezdés].

[20] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályának megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést.

[21] Nem sértett törvényt az eljáró bíróság, amikor a III. rendű terhelt bűnösségét társtettesként elkövetett kifosztás büntetében [Btk. 366. § (1) bekezdés c) pont, (2) bekezdés b) pont] megállapította, és törvényes a cselekmény minősítése is.

[22] A III. rendű terhelt indítványában egyrészt azt kifogásolta, hogy a terhére rótt cselekményt, a Btk. 366. § (1) bekezdés c) pontjába ütköző kifosztás büntetést a bíróság a (2) bekezdés b) pontja szerint súlyosabban, csoportosan elkövettként minősítette.

[23] A Btk. 366. §-ban írt kifosztás bűncselekményének védett jogi tárgya a tulajdonjog és a cselekvési szabadság.

[24] A Btk. 366. § (1) bekezdés c) pontja szerint kifosztást követ el, aki idegen dolgot jogtalan eltulajdonítás végett védekezésre képtelen, illetve a bűncselekmény felismerésére vagy elhárítására idős koránál vagy fogyatékoságánál fogva korlátozottan képes személytől elvesz.

[25] A kifosztás minősített esete valósul meg, ha azt csoportosan követik el [Btk. 366. § (2) bekezdés b) pont].

[26] A Btk. 459. § (1) bekezdés 3. pontja értelmében csoportosan követik el a bűncselekményt, ha az elkövetésben legalább három személy vesz részt.

[27] Az irányadó jogerős tényállás egyértelműen rögzíti a következőket.

– A sértett a korábbi balesete következtében mozgásában korlátozott volt, a bal lába korábban eltört és nem gyógyult meg, így emiatt mankóval nehézkesen közlekedett.

– Az I. rendű terhelt ezt tudta, erről tájékoztatta a II. rendű és a III. rendű terheltet, továbbá arról is, hogy a mozgásában korlátozott sértettnek több olyan vagyontárgya van, amelyeket el lehet tulajdonítani, értékesítésük után ebből pénzhez lehet jutni.

– A II. rendű és a III. rendű terhelt, miután az I. rendű terhelttől megtudták, hogy a sértett korábbi sérüléséből adódóan mozgáskorlátozott, közölték az I. rendű terhelttel, hogy a helyszínen megjelennek abból a célból, hogy az értékesebb műszaki cikkeket a sértettől eltulajdonítsák.

– Az I. rendű terhelttel együtt a II. rendű és a III. rendű terhelt a lakókonténerbe bemenve egyértelműen látta a sértett egészségi állapotát, azt, hogy a bűncselekmény elkövetését fogyatékosága miatt megakadályozni nem tudja, így a lakókonténerből kihozták és a gépjárműbe rakták a sértett tulajdonát képező asztali köszörűt és 2 darab LK02 típusú rotátorhoz való gumikereket, összesen 12.000 forint értékben.

– Majd az udvaron maradva tették fel az I. rendű terhelt által utóbb még kihozott fűnyírót.

[28] Következésképpen az irányadó tényállás alapján – szemben a felülvizsgálati indítvány érvelésével – nem kétséges, hogy a sértett sérelmére elkövetett kifosztás büntettét az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű terhelt együtt követte el.

[29] Ekként nem vitásan a bűncselekmény elkövetésében három elkövető, az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű terhelt vett részt.

[30] Ehhez képest a minősítés, a csoportos elkövetés támadása nem alapos.

[31] Kétségtelen, hogy a tényállásból kitűnően az I. rendű terhelt a kifosztás tényállási elemeinek megvalósításán túlmenően – a fűnyíró megszerzése érdekében alkalmazott erőszakkal – már egy súlyosabb bűncselekményt, a rablás minősített esetét valósította meg. Ehhez képest egyik oldalról a II. rendű és a III. rendű terhelt cselekménye az eltérő tudattartalmukra vonatkozó ténymegállapítás (röviden: nem tudtak az I. rendű terhelt által alkalmazott erőszakról) miatt nem minősült súlyosabban.

[32] Másik oldalról pedig az a körülmény, hogy a csoportosan bűncselekményt elkövető terheltek egyike többletmagatartásával egy súlyosabb bűncselekményt valósít meg, nem eredményezheti a terhelttársak cselekményének enyhébb elbírálását {BH 1981.486., Bfv.III.1.128/2016/7. számú határozat [57] bekezdés}.

[33] Az alapul szolgáló tényekből egyértelmű, hogy a jogerős ítéletben a bűncselekmény elhárítására fogyatékoságánál fogva korlátozott sértett sérelmére elkövetett kifosztás büntettének csoportosan elkövetettként történő minősítése törvényes.

[34] Miután a minősítés törvényes, és más anyagi jogszabálysértés sem történt, önmagában a kiszabott büntetés mértékét a Kúria nem vizsgálhatta.

[35] A Be. 659. § (1) bekezdése alapján felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt és eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó.

[36] Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése nem vitatható. A jogkövetkeztetések – így a bűnösség vagy a jogi minősítés megállapításának – helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.

[37] Ezzel szemben a III. rendű terhelt az indítványában a tényállás megalapozottságát is vitatta, a bizonyítékok értékelését kifogásolta, amikor a tényállásban foglaltakkal ellentétes tényeket állítva érvelt amellett, hogy nem állapodott meg az I. rendű és a II. rendű terhelttel közösen a bűncselekmény elkövetésében, az I. rendű terhelt nem mondott igazat, illetve ő nem volt ott a cselekmény elkövetésekor.

[38] Erre azonban a felülvizsgálati eljárásban nincs törvényi lehetőség, az indítvány e részében törvényben kizárt.

[39] A III. rendű terhelt eljárási szabálysértésként hivatkozott a bizonyítási indítványának elutasítására, amely miatt sérült a tisztességes eljáráshoz való joga.

[40] A Be. 649. § (2) bekezdése taxatív felsorolja azon eljárási szabálysértéseket, amelyek felülvizsgálat alapjául szolgálhatnak. A d) pont szerint felülvizsgálatnak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen akkor van helye, ha a bíróság határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg.

[41] A felülvizsgálat alapját képező eljárási szabálysértés olyan szabálysértésre vonatkozik, amely lényege, hogy a bírói döntést megelőző bizonyítási eljárás törvényessége maradéktalan legyen. A bizonyítási indítvány elutasítása nem tartozik ebbe a kimerítően felsorolt körbe.

[42] A Kúria a perújítási indítványokkal kapcsolatos kifogást illetően a következőkre mutat rá.

[43] A Be. 648. § (1) bekezdés egyértelmű rendelkezése értelmében felülvizsgálatnak kizárólag a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen van helye. A Be. 456. § (1) bekezdés első mondata szerint a bíróság jogerős ügydöntő határozata végleges, mindenkre kötelező döntést tartalmaz a vádról, illetve a terhelt büntetőjogi felelősségéről, a büntetőjogi következményekről vagy ezek hiányáról. Ilyen a bűnösséget megállapító és a felmentő ítélet, valamint az eljárást megszüntető végzés (Be. 564-569. §).

[44] A perújítási indítvány elutasítása ilyen döntést nem tartalmaz, nem ügydöntő, így ellene felülvizsgálatnak helye nincs.

[45] Ezért a felülvizsgálati indítvány e körben is törvényben kizárt.

[46] Ekként a Kúria – miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a megtámadott határozatot a Be. 662. § (1) bekezdése értelmében a III. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

IV.

[47] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[48] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételt elöterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételt elöterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2024. május 28.

Dr. Bartkó Levente s.k. a tanács elnöke, Dr. Varga Eszter s.k. előadó bíró, Molnár Ferencné dr. s.k. bíró, Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla s.k. bíró, Dr. Hornyák Szabolcs János s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
bírósági ügyintéző